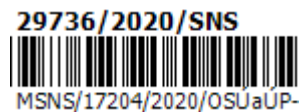

Městský úřad Světlá nad Sázavou
odbor stavebního úřadu a územního plánování
náměstí Trčků z Lípy 18, 582 91 Světlá nad Sázavou

Č.j.: MSNS/17204/2020/OSÚaÚP-4
Vyřizuje: Mgr. Ryndová Jana
Telefon: 569 496 651
E-mail: ryndovaj@svetlans.cz

Ve Světlé nad Sázavou dne: 3.12.2020

ZÁVAZNÉ STANOVISKO

Městský úřad Světlá nad Sázavou, odbor stavebního úřadu a územního plánování, jako místně a věcně příslušný orgán státní památkové péče ve smyslu § 29 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákona o státní památkové péči“), obdržel dne 11.10.2020 žádost žadatele, kterým je **Správa železniční dopravní cesty, státní organizace, IČO 70994234, Dlážděná č.p. 1003/7, Nové Město, 110 00 Praha 1, kterého zastupuje: LD projekt s.r.o. Ing. Lukáš Daněk, Ph.D., IČO 28358562, Leskauerova č.p. 2856/6, Brno-město, 628 00 Brno 28**, o vydání závazného stanoviska státní památkové péče ve věci stavby:

Výpravní budova Světlá nad Sázavou - celková rekonstrukce - obnova fasády, výměna výplní otvorů, výměna střešního pláště, obnova vnitřních povrchů podlah, stěn a stropů (podhledů), sanační práce obvodového suterénního zdiva, výměna staticky poškozených částí stropních konstrukcí a konstrukce krovu, výměna ZTI rozvodů, elektroinstalace, nuceného větrání a drobné dispoziční úpravy vnitřních prostor (např. nové boxy na kola) na adrese Nádražní č.p. 569, Světlá nad Sázavou, jež je nemovitou kulturní památkou - výpravní budova železniční stanice Světlá nad Sázavou, vedené pod rejstříkovým číslem 104233 Ústředního seznamu kulturních památek ČR.

Na základě žádosti a dostupných podkladů vydává orgán státní památkové péče podle ustanovení § 149 odst. 1 a § 136 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů a v souladu s § 14 odst. 1 zákona o státní památkové péči toto **závazné stanovisko**:

Stavební záměr obsahující celkovou rekonstrukci (stavební úpravy) - obnova fasády, výměna výplní otvorů, výměna střešního pláště, obnova vnitřních povrchů podlah, stěn a stropů (podhledů), sanační práce obvodového suterénního zdiva, výměna staticky poškozených částí stropních konstrukcí a konstrukce krovu, výměna ZTI rozvodů, elektroinstalace, nuceného větrání a drobné dispoziční úpravy vnitřních prostor (např. nové boxy na kola) objektu na adrese Nádražní č.p. 569, Světlá nad Sázavou, který je nemovitou kulturní památkou **výpravní budova železniční stanice Světlá nad Sázavou**, rejstříkové číslo 104233 ÚSKP, na pozemku st. p. 561 v katastrálním území Světlá nad Sázavou, proveden v souladu s projektovou dokumentací „Světlá nad Sázavou ON - rekonstrukce“, zpracované projektantem: LD projekt s.r.o., Ing. Lukáš Daněk, Ph.D., Leskauerova 6, 628 00 Brno, v říjnu 2020,

je přípustný za těchto podmínek:

1. Odstraňování poškozených vnitřních omítek bude probíhat ručně, bez pomoci strojní mechanizace. Před zahájením prací na obnově omítek stěn a stropů bude proveden stratigrafický průzkum zaměřený na případnou dochovanou historickou výmalbu stěn.
2. Pokud by došlo k nálezům původní historické výmalby v interiéru (jejíž dochování se dá výrazně předpokládat), bude po projednání se zástupci orgánů památkové péče v rámci kontrolního dne určen způsob prezentování (restaurování) nálezů či způsob jejich zdokumentování a zakrytí. V případě prezentace nálezů bude vypracován restaurátorský záměr, který bude předložen orgánům státní památkové péče k posouzení a bude vydáno nové závazné stanovisko k restaurování.

3. V rámci obnovy venkovního chodníku okolo výpravní budovy (prostředí kulturní památky) bude rehabilitován stávající stav a pokládka provedena ze žulových kostek namísto betonové dlažby.

Odůvodnění:

Objekt výpravní budovy železniční stanice Světlá nad Sázavou, Nádražní č.p. 569, Světlá nad Sázavou je nemovitá kulturní památka chráněná státem ve smyslu zákona o státní památkové péči, která je evidována v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod rejstříkovým číslem 104233 a je prohlášena památkou. Proto je nutné k jakýmkoliv stavebním změnám či úpravám si předem, ve smyslu zákona o státní památkové péči, vyžádat závazné stanovisko příslušného orgánu státní památkové péče.

Žadatel tak učinil dne 11.10.2020 a v žádosti jsou navrženy tyto práce:

Přílohy žádosti:

- projektová dokumentace: „Světlá nad Sázavou ON - rekonstrukce“, zpracovaná projektantem: LD projekt s.r.o., Ing. Lukáš Daněk, Ph.D., Leskauerova 6, 628 00 Brno, v říjnu 2020.
- Stavebně-historický průzkum: „Světlá nad Sázavou, výpravní budova železničního nádraží čp. 569, stavebně historický průzkum“, zpracovatel Ing. arch. Jan Pešta, Mgr. Eliška Nová, Ing. arch. Alena Rákosníková. Prosinec 2018 - březen 2019.
- *Součástí rekonstrukce výpravní budovy je rekonstrukce fasády objektu v souladu se stávajícím materiálovým řešením, s přihlédnutím k původnímu řešení objektu doloženého dle stavebně historického průzkumu. Jedná se především o odstranění nevhodných novodobých částí (např. sklobetonové výplně otvorů), výměny výplní za okna a dveře s dřevěným rámem a členěním dle původního doloženého řešení, výměna střešního pláště s řešením maloformátovou plechovou krytinou s čtvercovými prvky kladenými na koso. Dále jsou součástí rekonstrukce obnova vnitřních povrchů tj. obnova podlahových konstrukcí, omítek stěn a stropů a podhledů. Současně s uvedenými úpravami budou provedeny i sanační práce s cílem snížení vlhkosti obvodového pláště suterénního zdiva a výměny staticky poškozených částí stropních konstrukcí a konstrukce krovu. V rámci rekonstrukce výpravní budovy je dále uvažováno s výměnou rozvodů a koncových prvků zdravotně technické infrastruktury, silnoproudé elektroinstalace, nuceného větrání, slaboproudé elektroinstalace. V rámci rekonstrukce výpravní budovy bude realizace nového hygienického zázemí včetně místnosti s přebalovacím pultem pro cestující v přímé návaznosti na čekárnu a dále drobné dispoziční úpravy v rozsahu zřízení nového hygienického zázemí pro provoz výpravní budovy, úpravy dispozičního řešení bytů ve 2. NP a realizace nových prostor po nocleh dopravců.*
- *Součástí přestavby hygienického zařízení na boxy pro kola je zrušení stávajícího hygienického zařízení pro cestující a na jeho místě realizace uzamykatelných boxů pro kola. V návaznosti na tento prostor budou dále realizovány další nekryté stojany pro kola na volné ploše mezi SO-101 a SO-102.*

Architektonické řešení vychází ze stávajícího stavu a dále ze stavebně historického průzkumu. Základní tvarové řešení se v zásadě nemění. V rámci navrhované rekonstrukce se vychází se závěrů stavebně historického průzkumu. Některé plochy budou obnoveny případně nahrazeny v souladu s dochovanými historickými prameny včetně zrušení sklobetonových ploch v místě původních výplní otvorů, výměny výplní otvoru v rozsahu členění dle dochovaných podkladů původního řešení.

Použitá materiálová skladba a barevné řešení budou opět vycházet z výstupů stavebně historického průzkumu. Jedná se především o obnovu plochy fasády z režného cihelného zdiva, které bude vyspraveno, případně doplněno dle stávajícího stavu. Dále bude provedena obnova a doplnění žulových částí fasády výpravní budovy. Stávající výplně otvorů budou nahrazeny novými výplněmi s dřevěným rámem v členění dle původního řešení výpravní budovy.

Popis stávajícího stavu:

V rámci stavebního objektu SO-101 Rekonstrukce výpravní budovy se jedná se o výpravní budovu s původní částí (blíže k Havlíčkovu Brodu, východní část) z roku 1871. Tato část byla původně realizována podle typového projektu Rakouské severozápadní dráhy. V roce 1902 byl objekt výpravní budovy symetricky dostavěn (západní část). Dostavěná část je symetricky identická s původním řešením.

Objekt výpravní budovy je částečně podsklepen (v rozsahu celé původní části a části pod následující přístavbou). Objekt má dvě nadzemní podlaží a je zakončen soustavou sedlových střech, které vytvářejí v základní sedlové střeše jednotlivé vikýře. Převládající tvar objektu je obdélníkový o celkových rozměrech 35,2 x 10,4 m. Výška hřebene je přibližně 12 m nad přilehlým terénem.

Fasáda objektu je tvořena původně režným cihelným zdivem (dnes opatřeným nátěrem) a tato základní plocha je horizontálně rozdělena soklovou, kordonovou a korunní římsou. Dále je plocha fasády v místě nároží a u rizalitů zvýrazněna nárožní bosáží ve tvaru pravidelných kvádrů. Výplně otvorů jsou zvýrazněna plastickou bosáží a tato je dále v 2.NP zvýrazněna nadokenními frontony a římsami. Všechny plastické prvky jsou v současnosti zvýrazněny bílou barvou. Plocha vikýřů a štítů je řešena dřevěným palubkovým obkladem tmavě hnědé barvy. Soklová část pod soklovou římsou je řešena omítkou v světle šedé barvě s naznačením hladkého rádkového zdiva. Komínové hlavice jsou z režného cihelného zdiva. Střešní krytina je skládaná z vláknocementových šablon se sklonem střešních rovin 26° s lokálními vadami v ploše. Plocha fasády vykazuje poškození v soklové části od odstřikující vody. Dále jsou evidovány poruchy klempířských prvků ve střešní rovině, v jejichž důsledku dochází k zatékání do konstrukce krovu a rovněž volnému odtékání vody ze střešní roviny na chodník (mimo střešní svody).

Původní výplně otvorů se dochovaly pouze v půdním prostoru. V ostatních podlažích byly při prováděných opravách vyměněny za novodobé ocelo-hliníkové výplně. Některé výplně otvorů jsou rovněž zakryty (zrušeny) dřevěnou výplní – palubkovým obkladem tmavě hnědé barvy. Ve dvou případech jsou původní výplně otvoru nahrazeny sklobetonovými tvárnicemi.

Výplňové a vnitřní nosné zdivo je z cihel plných pálených (plný formát). V některých případech jsou zachovány i vnitřní výplně dveřních otvorů. Původní je i řešení kamenného schodiště od suterénu až na půdu. Dále jsou zachovány některé původní dřevěné prkenné podlahy. Stropní konstrukce nad suterénem je tvořena klenbami. Ostatní podlaží jsou zastropena dřevěným trámovými stropy se spodním záklopem a rákosovou omítkou. Krov je řešen ležatou vaznicovou konstrukcí. Dle etapy výstavby se krovová soustava mění z původního řešení se střední a vrcholovou vaznicí s věšadlem na řešení se střední vaznicí s pásky v šikmých sloupcích. V rámci konstrukce krovu se vyskytuje několik zajímavých prvků - např. kamenné řešení patek šikmých sloupků a podpor středních vaznic, pásek v novější části krovu. Původní východní část krovu obsahuje dvě vestavěné místnosti. V novější části krovu je umístěna technologie místního poskytovatele internetu včetně uvnitř umístěné klimatizační jednotky, v jejímž důsledku dochází k zatékání kondenzátu do stropní konstrukce.

Během užívání byly provedeny dílčí opravy a rekonstrukce. V roce 1989 byla provedena generální oprava celé budovy tehdejšími ČSD Drahstev Pardubice.

Budova má řešeny novodobé rozvody zdravotnických instalací, silnoproudé i slaboproudé rozvody, technologie zabezpečení a sdělovací techniky. Objekt je napojen na kanalizační přípojku, přípojku vody a NN přípojku. Na patu objektu je z ulice Nádražní přivedena plynová přípojka. Objekt však není plynofikován. Budova je vytápěna lokálními zdroji v jednotlivých místnostech – elektrickými akumulacími kamny. TUV je řešena el. zásobníky.

Vnitřní dispozice doznaly v rámci stavebních úprav pár stavebních zásahů. Z velké části se jedná o původní řešení. Suterén objektu je ve východní části tvořen původními technologickými místnostmi, které v současnosti slouží pro rozvody zabezpečení a sdělovací techniky. V západní části se nachází zrušený CO kryt s bezpečnostním vstupem ve směru od kolejiště, který není na straně objektu v současnosti zabezpečen proti vniknutí osob a v jeho chodbovém systému stojí kontinuálně voda, tj. chodba není zabezpečena proti vniknutí povrchových, případně podpovrchových vod. Při výskytu většího množství srážek se voda touto chodbou dostává do navazujících vnitřních prostor. Povrchové plochy suterénu vykazují známky zvýšené vlhkosti s převládajícími znaky vniknutí povrchových vod ze soklové části, světlíků, shozů a popsané chodby bezpečnostního vstupu CO krytu.

1. nadzemní podlaží ve východní části tvoří dopravní kancelář se zázemím – šatna, hygienické zařízení, sprcha a dále prostor sdělovací technologie, pokladna se zázemím – hygienické zařízení, sprcha. Střední část objektu plní funkci příjezdové a odjezdové haly. Na tento prostor navazuje samostatná místnost čekárny. Přístup do haly je ze strany ulice Nádražní s výškovou úrovní jednoho schodu. Bezbariérový přístup je možný pouze ze strany kolejiště. V západní části objektu jsou prostory úschovny zavazadel, půjčovna kol a skladu dopravce.

2. nadzemní podlaží tvoří prostory dvou bytů o velikosti 3+1 a 4+kk. V současnosti jsou tyto byty dlouhodobě bez obsazení. Dále je v západní části směrem ke kolejišti prostor nocležny dopravce doplněny ve východní části hygienickým zařízením bez sprchy.

Půdní prostor je využit pro rozvody sdělovacích technologií s anténními stožáry. Na západní straně je umístěn prostor technologie místního poskytovatele internetu.

Výpravní budova nemá v rámci svého dispozičního řešení hygienické zázemí pro cestující v návaznosti na hlavní halu a čekárnu. Hygienická zařízení jsou řešena mimo budovu v sousedícím objektu p.č. 562 (jihovýchodním směrem od výpravní budovy, v rámci projektové dokumentace se jedná o stavební objekt SO-102). Zde se nachází hygienické zázemí odděleně pro muže a ženy v celkovém počtu 5 sociálních zařízení. V rámci tohoto hygienického zázemí není WC pro osoby se sníženou schopností pohybu. Přístup je přes klíčový systém s vyzvednutím v pokladně výpravní budovy.

Architektonicko-stavební část:

V rámci řešení sanace vlhkosti zdiva bude po celém obvodu řešen pro provedení sanačních prací mělký výkop. V místě bezpečnostního vstupu do původního krytu CO bude proveden výkop z vnější strany objektu na úroveň podlahové konstrukce v suterénu za účelem odbourání části bezpečnostního vstupu a provedení izolace proti zemní vlhkosti v tomto místě. Dále budou provedeny zemní práce v místě zpevněných ploch – chodníků a v jejich těsné blízkosti. V rámci těchto ploch budou řešeny výkopy pro základové konstrukce pod realizovanými stojany na kola. Tyto úpravy budou řešeny v souladu s touto částí PD a s částí sanace vlhkého zdiva.

Bourací práce:

Rozsah bouracích prací je patrný z výkresové dokumentace. Jedná se především o bourací práce spojené s realizací sanace zdiva tj. odstranění stávajících podlah v suterénu, odstranění povrchových úprav ze stěn a stropů. Dále budou odstraněny stávající podlahy v ploše nově realizovaného hygienického zařízení pro cestující, vestibulu, čekárny a v zázemí dopravní kanceláře. Součástí bouracích prací je i realizace nových otvorů v nosném zdivu a vybourání nepotřebného případně nahrazovaného nenosného zdiva a úpravy povrchů stěn, stropů včetně výměn stávajících podhledů. V rámci stropních konstrukcí je uvažováno s rozebráním skladby podlah včetně záklopu tak, aby mohla být provedena kontrola dřevěných trámových stropních konstrukcí, dále jejich obnova a doplnění dle stavebně konstrukčního řešení. V rámci řešení střešní konstrukce bude provedena demontáž stávající krytiny včetně záklopu. Dále budou provedeny výměny dílčích částí nosné konstrukce krovu dle stavebně konstrukčního řešení. V prostoru půdy bude pro zajištění kontroly stropu nad 2.NP provedena demontáž skladby podlahy včetně samostatných dřevěných podlah vestavěných místností 302 a 302.

Vodorovné nosné konstrukce

V objektu výpravní budovy jsou řešeny stropní konstrukce nad suterénem cihelnými klenbami. Stropy nad 1.NP a 2.NP jsou pak dřevěné trámové stropní konstrukce se zapuštěným záklopem a podbitím. Na základě stavebně technického průzkumu nebyly shledány vady na stropních klenbách. Z kleneb bude odstraněna omítka včetně nesoudržného materiálu ze spár. Je uvažováno s dočištěním plochy mobilním suchým tryskáním. Druh abraziva bude odzkoušen na vzorové ploše a odsouhlasen projektantem (je uvažováno s křemičitým pískem různých frakcí, případně plastové materiály).

Stropní konstrukce nad 1.NP a 2.NP budou vždy od podlahové konstrukce rozebrány ve 100% plochy, až na trámovou stropní konstrukci. Veškeré dřevěné prvky jako lišty, prkny, fošny mimo poškozených jsou uvažovány pro zpětnou montáž. Veškeré prvky budou očištěny (prostor stropní konstrukce bude vysát průmyslovým vysavačem) zkontrolovány za účasti projektanta a případně nahrazeny dle stavebně konstrukčního řešení. V rámci řešení dřevěných stropních konstrukce, je rovněž uvažováno s doplněním některých trámů viz stavebně konstrukční řešení. Stropní konstrukce a dřevěné prvky podlahové konstrukce budou opatřeny ochranným bezaromatickým impregnačním nátěrem na dřevo pro venkovní použití (bezbarvý nátěr) s obsahem biocidních látek, neobsahující siliku, s ochranou proti zamodráním, napadení houbami a hmyzem. Konkrétní systém ochrany bude předem odsouhlasen s projektantem a bude v souladu s metodikou ochrany dřeva NPÚ.

Schodiště

V objektu je stávající vřetenové jednoramenné křivočaré schodiště s kamennými stupni. Schodiště vede od suterénu až na půdu v jednom schodišťovém prostoru, který je mezi suterénem a půdou oddělen dveřmi. Stávající schodiště bylo v rámci stavebně historického průzkumu označeno jako hodnotné a bude zachováno. Jednotlivé kamenné stupně budou chemicky očištěny a bude provedena finální impregnace kamene. Současně s těmito pracemi bude provedeno přespárování jednotlivých kamenných prvků vhodnou flexibilní spárovací hmotou třídy C2TE S2 dle ČSN EN 12004. Očištění kamenných stupňů bude provedeno i z podhledové strany. Schodiště bude doplněno o nové madlo po obvodu schodišťové stěny (dubové, masiv).

Podlahy

Jednotlivé řešení podlah jsou podrobně popsány v dílčích skladbách. V rámci řešení sanace vlhkosti budou v souladu se samostatnou částí projektové dokumentace odstraněny stávající podlahy ve 100 % plochy suterénu. V celém rozsahu pak bude řešena nová volně ložená difúzně otevřená podlaha z betonové dlažby.

V prostoru 2.NP budou veškeré podlahy rozebrány z důvodu kontroly stropní konstrukce, viz výše. Následně bude provedena opětovná montáž všech vrstev v původní skladbě. Stávající podlahový zásyp bude nahrazen novým viz. skladby podlah. Stávající dřevěné fošnové podlahy budou obnoveny – stávající dřevěné fošny budou obroušeny ve 4 cyklech, vyspraveny a opatřeny povrchovou úpravou v souladu se skladbou podlahy.

V případě, že bude finální nášlapná vrstva jiná než dřevěná, budou jednotlivé dřevěné prvky podlahy opatřeny ochranným bezaromatickým impregnačním nátěrem na dřevo pro venkovní použití (bezbarvý nátěr) s obsahem biocidních látek, neobsahující siliku, s ochranou proti zamodráním, napadení houbami a hmyzem. Konkrétní systém ochrany bude předem odsouhlasen s projektantem a bude v souladu s metodikou ochrany dřeva NPÚ.

Omítky, fasáda

V rámci suterénu budou veškeré omítky odstraněny, viz popis výše. V rámci 1.NP, 2.NP a půdy je uvažováno s opravou 50% ploch stávajících omítek. Omítky jsou ve většině novodobé vápenocementové případně vápenné.

V rámci prostoru nového hygienického zařízení pro cestující bude odstraněna omítka v celém rozsahu místností ihned po zahájení výstavby pro zajištění, co nejdelší doby pro vysychání zdiva viz sanace vlhkého zdiva.

Lehké příčky jsou navrženy ze sádrovláknitých desek (GF-I-W2-C1) tl. 12,5 mm na ocelové konstrukci. Plošná hmotnost 15 kg/m². Spáry sádrovláknitých desek budou lepeny. Stupeň kvality povrchu je požadován na nejvyšším stupni jakosti Q4. Tedy desky budou ve spárách lepeny, odstraněno přebytečné lepidlo, přetmelení viditelných spojovacích prvků a lepených spár, spárovacím tmelem nebo plošnou stěrkou, dotmelení spár a spojovacích prostředků na čisto plošnou sádrovou stěrkou. Finální povrch bude opatřen tenkovrstvou minerální omítkou v tl. 3 mm (podklad bude penetrován) Napojení na svislé stěny spojem vyplněným akrylovým tmelem.

V případě výměny stavebních otvorů je počítáno s vyspravením plochy v rozsahu ostění, nadpraží a zapravení napojení parapetní části.

V rámci stávajících konstrukcí z režného zdiva – hlavní plocha fasády a komínové hlavice bude provedeno chemické očištění povrchu v souladu se stávajícím ochranným nátěrem, který bude z režného zdiva odstraněn v kombinaci s mechanickým čištěním formou mobilního suchého tryskáním. Druh abraziva bude odzkoušen na vzorové ploše a odsouhlasen projektantem (je uvažováno s křemičitým pískem různých frakcí, případně plastové materiály). Po očištění plchy zdiva bude provedeno její vyspravení v podobě doplnění nebo výměny zdících prvku z cihly plně pálené. Pro výměnu a doplnění zdiva jsou navrženy lícové cihly v přírodní cihelné barvě s rustikálním charakterem max. nasákavost do 18%, požadovaná pevnost P15. Zhotovitel předloží vzorek k odsouhlasení v souladu se stávajícím řešením a barevností. Pokud bude mít dodavatel k dispozici vhodný materiál z bouraných historických objektů, lze ho použít. V tomto případě musí být provedeny laboratorní testy na mrazuvzdornost a pevnost a cihly musí být odsouhlaseny pracovníky NPÚ a projektantem. Pro realizaci bude použito cementové malty pro zdění a spárování pevnosti M5. Spárování bude provedeno v souladu s požadavky na řešení spár u cihelného režného zdiva v exteriéru. Přesný technologický postup obnovy fasády z režného zdiva bude předem předložen k odsouhlasení projektantovi.

Soklová část je na východní polovině budovy kamenná z pravidelných bloků (žula), druhotně omítnutá novodobou omítkou a nátěrem. Na západní straně je pak sokl z cihelného omítnutého zdiva. Nátěr a omítka budou chemicky a mechanicky odstraněny. Postup bude obdobný jako u režného zdiva. Následně budou jednotlivé desky chemicky očištěny, provede se vyspravení spár mezi deskami pomocí flexibilní spárovací hmoty a provede se celoplošná penetrace venkovní kamenné části. Poškozené prvky budou vyměněny. Na západní straně fasády bude nově doplněn kamenný obklad soklu z žuly v souladu se stávajícím řešením tvarovým i barevnostním. Zhotovitel předloží vzorek žuly k odsouhlasení projektantovi.

Průčelí je dále vertikálně členěno nárožní bosází a horizontálně průběžnou profilovanou kordonovou (podokenní) římsou a hlavní korunní římsou. Nárožní bosáže a římsy jsou na východní polovině objektu z kamene (žula) na západní tvarovány z omítky. Na západní straně bude nově nahrazeno stávající řešení bosází a říms řešením z kamene (žuly) v souladu se stávajícím řešením tvarovým i barevnostním. Zhotovitel předloží vzorek žuly k odsouhlasení projektantovi.

Dveřní a okenní otvory jsou v úrovni 1.NP opatřeny jednoduchými pásovými šambránami s ušima a dekorativně zdůrazněnými cihelnými záklenky. Okna ve 2.NP jsou pak rovněž opatřeny jednoduchými pásovými šambránami s ušima a přímou profilovanou nadokenní římsou. Z uliční strany jsou pak okna umístěna v rizalitech doplněna trojúhelným frontonem podepřeným trojicí konzol. Z ploch těchto prvků budou chemicky a mechanicky odstraněny stávající nátěry viz režné zdivo. Následně budou jednotlivé prvky vyspraveny, opatřeny fasádním štukem a finální fasádní barvou.

Součástí fasády je i v podstřešní části umístěný nápis názvu železniční stanice. Tento bude v rámci realizace rekonstrukce fasády obnoven dle stávajícího řešení (v průběhu historického vývoje se forma nápisu měnila).

Štíty jsou opatřeny dřevěným bedněním ze svisle kladených prken s obloučkovitě prokrojenými spodními konci, spáry mezi prkny jsou přelišťovány. Bednění má tmavohnědý nátěr pod nímž prosvítá starší světle hnědý odstín. Vzhledem k zanedbání údržby dřevěného obkladu bude realizováno bednění kompletně nově se zachováním tvaru a členění dle stávajícího stavu. Zhotovitel zpracuje dílenskou dokumentaci se zaměřením a rozkreslením stávajícího řešení všech štítů samostatně a na základě tohoto podkladu bude provedena replika stávajícího řešení. Pro realizaci budou použita hoblovaná jehličnatá prkna a lišty – smrk. Povrch přebrousit zrnitost P80 ve směru vláken, 1x impregnační nátěr vodou ředitelná impregnace na dřevo s alkydovou pryskyřicí (ochrana modráni dřeva, plísňe a dřevokazný hmyz), 1x základní vrstva tenkovrstvá vodou ředitelná lazura na dřevo do exteriéru na bázi akrylátových a alkydových pryskyřic, mezibrus P220, vrchní vrstva 1x metalická tenkovrstvá vodou ředitelná lazura na dřevo do exteriéru na bázi akrylátových a alkydových pryskyřic, podkladní profily smrk kvh 40 x 60 mm (opatřen 1x impregnační nátěr), kotevní prvky trx vrut do dřeva nerez 4x35 mm.

V souladu s uvedenou úpravou budou provedeny i plochy viditelných částí střešního a krovu (tyto plochy budou očištěny mosazným kartáčem a následně provedena výše popsaná povrchová úprava). Dále obdobně budou shodně řešeny i obklady „falešných“ oken ve 2.NP, které budou celé demontovány a nahrazeny novým řešením ve shodě se stávajícím a souladu s původním členěním. Povrchová úprava a materiálové řešení viz výše.

Výplně otvorů

Vnitřní výplně otvorů lze rozdělit na původní a novodobé. Novodobé budou kompletně nahrazeny novými v závislosti na řešeném prostoru. Původní dveře včetně zárubní budou repasovány dle stávajícího tvaru a řešení a vráceny na původní místo, případně přesunuty do nové pozice. V rámci řešení rekonstrukce fasády budou provedeny výměny všech výplní otvorů (mimo oken ve štítech) a novodobá okna. Členění oken a vstupních dveří bude v souladu s doloženým původním členěním dle stavebně historického průzkumu a je v souladu s požadavkem NPÚ. Současně dojde k nahrazení sklobetonových vyzdívek rovněž novými výplněmi otvorů. Hlavní vstupní dveře do vestibulu jsou navrženy jako automatické. Blíže viz výpis prvků. ČSN EN 1627 klasifikuje bezpečnostní kování do tříd bezpečnosti. Požadavky na třídu bezpečnosti jsou stanoveny ve výpisu prvků u jednotlivých položek.

Vnitřní parapety

Vnitřní parapety jsou navrženy dřevěné smrkové sukaté s horní čelní hranou sraženou do kulata bez nosu. Povrchová úprava transparentní lak.

Nápisy názvu železniční stanice

V souladu s TNŽ 73 6390 jsou umístěny nápisy názvu železniční stanice ze strany od kolejí a od ulice. Umístění názvu železniční stanice na kolmé strany (východní a západní strana) nebylo navrženo v souladu s TNŽ 73 6390 bod 3.1.3. a 3.1.8. Z obou bočních stran brání okolní zástavba a vzrostlé stromy viditelnosti nápisu pro cestující. V horní části objektu bude provedeno obnovení původního psaného nápisu. Tento by neměl být zakryt novodobým nápisem (dle požadavku NPÚ).

K zamýšleným pracím se písemně vyjádřil dne 4.11.2020 zástupce NPÚ (Územní odborné pracoviště v Telči, Národní památkový ústav, Hradecká č.p. 6, 588 56 Telč) doručeném dne 13.11.2020 pod č. jednacím MSNS/18705/2020/OSÚaÚP (vyjádření NPU-372/82046/2020).

Charakteristika objektu

Výpravní budova pocházející ze 70. let 19. stol. byla postavena podle typového projektu pro železniční stavby Rakouských drah a následně symetricky dostavěna poč. 20. stol. Dvoupodlažní obdélný objekt je členěn mělkými rizality, římsami a nárožní bosáží. Polovina objektu (levá při pohledu od nástupiště) je původem ze 70. let 19. století, druhá polovina objektu byla dostavěna počátkem 20. století při rozšiřování dopravní cesty. V roce 1989 byla provedena generální oprava celé budovy tehdejšími ČSD. Odbavovací budova je velmi dobře zachovaným a kvalitním příkladem architektury pozdního historismu. Stanice Světlá nad Sázavou je součástí někdejší Severozápadní rakouské dráhy. Autorem typových projektů nádražních budov na této trati byl významný architekt ve Světlé nad Sázavou (vzorový plán pro výpravní budovu typu III)¹. Objekt se dochoval ve své původní hmotě včetně historických konstrukcí, členění fasády a převážné části dispozičního uspořádání.

Současný stav poznání dotčených chráněných kulturně historických hodnot

Dvoupodlažní, částečně podsklepená budova zastřešená soustavou sedlových střech je situovaná v podélném směru ke kolejišti. Původní půdorys nádražní budovy byl obdélný se středním vystupujícím vstupním rizalitem na JZ straně, rizalit na SV straně se projevil pouze ve fasádě. Symetrickým rozšířením vznikl protáhlý obdélný půdorys se dvěma vystupujícími rizality a hlavní vstupem uprostřed. Dostavba převzala původní architektonické členění. Fasáda je pojata z režného cihelného zdiva, které je dnes opatřeno červeným nátěrem. Horizontálně je fasáda rozčleněna průběžnou soklovou, patrovou a korunní římsou. Nároží budovy a rizalitů jsou zvýrazněna bosáží. Okenní a dveřní otvory jsou orámovány plastickými šambránami, které jsou v prvním patře doplněny o nadokenní frontony. Všechny plastické prvky na fasádě jsou zvýrazněny bílým nátěrem. Starší část objektu má tyto prvky kamenné mladší štukové. Jihozápadní průčelí je osmiosé, kde v druhé a sedmé ose vystupují rizality ukončené dřevěnými bedněnými štíty se sedlovou střechou. Severovýchodní průčelí směrem ke kolejišti je desetiosé, kde rizality mají po dvou osách. Původní výplně okenní a dveřních otvorů se v převážné většině nedochovaly. V přízemí i v patře jsou částečně zachovány dřevěné obložkové dveře vč. rámců, vnitřní okénka do

¹ PEŠTA, Jan – NOVÁ, Eliška – RÁKOSNÍKOVÁ, Alena. *Světlá nad Sázavou, výpravní budova železničního nádraží čp. 569, stavebně historický průzkum*. Prosinec 2018 – březen 2019.

chodby v bytech, místy původní dřevěná prkenná podlaha. Dochovalo se přístupové kamenné schodiště do patra, na půdu i do sklepa. Ve sklepech je zachováno původní zaklenutí bez větších zásahů. Střešní konstrukci tvoří velmi zachovalá soustava sedlových střech s mírnějším sklonem a s četnými úžlabími. Vaznicová konstrukce krovu má krytinu z eternitových šablon na celoplošné dřevěné podbití.

V rámci samotné realizace objektu v roce 1870, konkrétně v rámci SHP:

„Schlimpův vzorový plán pro výpravní budovu typu III. a předpokládal v přízemí provozní prostory (kancelář s pokladnou, příjem zavazadel, vstupní síň, schodiště, lampárnu) s jednou čekárnou, v patře se měly nacházet dva byty, větší č. 1, menší č. 2. Schodiště do patra mělo být přístupné samostatným vchodem, umístěným v podélném průčelí. Fasády byly zamýšleny z režného zdiva, soklová partie, nárožní bosáž, římsy, parapety a ostění byly navrženy z místního kamene. Názvy stanic měly být řešeny jako tesařské kamenné desky, osazené do vlysu korunní římsy. Studium vzácných fotografických záběrů, pořízených před pozdějším rozšířením stanice a zejména plánové dokumentace rozšíření budovy v roce 1903 však naznačuje, že ideální vzorové řešení se do dispozice a fasád výpravní budovy ve Světlé promítlo jen zčásti. Velmi významnou změnu představuje pojetí schodišťového prostoru, který byl přístupný chodbou vycházející ze síně, do níž se vstupovalo jednoduchým, avšak prostorově velkorysým portálem v jižním průčelí osového rizalitu. Toto konkrétní řešení schodiště odpovídá spíše nižšímu typu výpravní budovy IV. třídy. Analogicky se změna dotkla uspořádání sklepa a výstupu ze schodiště v patře. V přízemí se jižně od chodby ke schodišti nacházela ještě drobná prostora, přístupná ze síně, která mohla sloužit jako zmíněná lampárna. Ulicní rizalit byl oproti vzorovým plánům proveden s větší hloubkou. Realizovaná podoba stavby také důsledně uplatňuje systém příčných nosných stěn, který je v normálních případech použit pouze v některých částech dispozice (oddělení schodiště od síně, dále čekárny od síně a prostoru pro příjem zavazadel). Nosné příčné zdi dělily světelskou budovu na tři rovnoměrně velké, vedle sebe řazené díly o půdorysu protáhlého obdélníka, které byly silnějšími příčkami dále děleny na severní a jižní části (podrobnější dělení se nacházelo pouze v jižní části západního dílu se schodištěm, chodbou a hypotetickou lampárnou), které zachycuje mladší plán z roku 1903 jako stávající zdivo. V důsledku toho muselo využití dispozice patrně fungovat více či méně odlišně než předpokládal typový plán.“²

Dotčená výpravní budova prošla nepříliš komplikovaným stavebním vývojem. Nejdříve vznikla jihozápadní část objektu, se středním rizalitem, doprovázeným po obou stranách jednoosými křídly. Výraz objektu určuje použití lícového cihelného zdiva, nárožních bosáží, soklu a říms z kamene a charakteristické zastřešení nižšího sklonu s přesazenými čelními vazbami a volně přesahujícími konci krokví. V interiéru architekt dbal na jednoduchá a odolná řešení. Ještě v průběhu 4. čtvrtiny 19. století pravděpodobně proběhly drobné úpravy dispozice (přepříčkování některých prostor). Na počátku 2. poloviny 20. století byl v severozápadní části sklepa zřízen protiletický kryt, v interiérech byly provedeny drobné úpravy. Velkou změnou byla kompletní výměna exteriérových otvorových výplní za typové utilitární prvky v 70. – 80. letech 20. století, jejichž užití ochudilo architektonický výraz stavby. Další dílčí úpravy byly provedeny v 90. letech 20. století a spočívaly především v přeřešení hygienického zázemí. Navzdory výše zmíněným negativním zásahům a řadě drobných utilitárních úprav si budova uchovala vysoký stupeň autenticity a řadí se k pozoruhodným památkám železniční architektury. Materiál stávající krytiny (eternit) byl běžně využíván od přelomu 19. a 20. století (patent Ludwiga Hatscheka z roku 1900). Diagonální rastr krytiny je patrný také na vzácné fotografii dokumentující nádražní budovu před rozšířením v roce 1903. Před položením eternitu byla na budově využita pravděpodobně štípaná břidlice. Z památkového i architektonického hlediska je budova hodnotná v rozsahu zachovalé základní osnova historické dispozice. Hodnotné jsou zděné konstrukce obvodových a hlavních příčných dělicích stěn, krovy (Krovy představují standardní tesařské konstrukce eklektického stáří, které nijak nevybočují z běžné dobové produkce, dochovaly se však ve velmi autentickém stavu, bez rušivých dodatečných zásahů. Z památkového hlediska je žádoucí zachování krovové konstrukce a jejího půdorysu obecně.), z detailů kamenické prvky (schodové stupně) a dochované historické výplně otvorů (historické rámové dveře). Cenné je i celkové řešení všech průčelí s plastickou výzdobou (nárožní bosáž, římsy, profilace, šambrány, vlysy a další prvky), včetně kamenného soklu.

Soupis nejhodnotnějších konstrukcí a detailů v rámci SHP (s jehož závěry se odborná organizace ztotožňuje):

- celkové řešení všech průčelí se všemi detaily a plastickou výzdobou (nárožní bosáž, římsy, profilace, šambrány, vlysy a další prvky), včetně soklu,
- stěnové konstrukce (obvodové a hlavní vnitřní příčné stěny),
- kamenické prvky (schodové stupně),

² PEŠTA, - NOVÁ – RÁKOSNÍKOVÁ. SHP. S. 54-55.

- *autenticky dochované dveřní výplně – rámové výplňové dveře č. D_110-109, D_201-209, D_208-201, D_207-201,*
- *krov včetně ozdobných detailů.*

Soupis hlavních závad:

Na tomto místě jsou sepsány pouze závady architektonického a památkového rázu, nikoliv závady ryze technického rázu, jako je např. lokálně špatný stav omítek, poškození dřevěných konstrukcí apod.. Další závady jsou uvedeny taxativně v rámci jednotlivých prostor a průčelí. Ostatní rušivé zásahy jsou patrné z plánové dokumentace (plány č. 11, 12, 13 a 14) a jsou taxativně uvedeny v popisové části SHP (viz kapitola č. 6):

- *utilitární přepříchování jihovýchodního sklepa (v místnostech č. S05, S06),*
- *utilitární deštění spodní části stěn odjezdové haly a čekárny (m.č. 110, 116),*
- *utilitární opláštění stěn a stropu skladu – úschovny kol (m.č. 114),*
- *novodobé dveřní výplně v hodnotných prostorách (odjezdová hala) a další utilitární stavební úpravy tamtéž,*
- *novodobé dveřní a okenní výplně v exteriérech.³*

Celková rekonstrukce objektu byla v rovině záměru s odbornou organizací a orgánem památkové péče konzultována v roce 2017, následně v rámci místního šetření při zpracování stavebně historického průzkumu na konci roku 2018 (jednání se zpracovatelem průzkumu a pracovníky památkové péče).

Stavební záměr obsahující celkovou rekonstrukci (stavební úpravy) výpravní budovy železniční stanice Světlá nad Sázavou, která je nemovitou kulturní památkou, není v rozporu se zájmy státní památkové péče, za předpokladu dodržení podmínek závazného stanoviska a zodpovědné akceptace kompletní projektové dokumentace při vlastní realizaci stavby.

V rámci předložené žádosti a PD se jedná o celkovou rekonstrukci výpravní budovy. Sanaci poškozených konstrukčních prvků (fasády, střešního pláště, lokálních částí krovu, podlah a novodobých výplní). Dispoziční úpravy (bez zásahu do historických konstrukcí, formou odstranění novodobých příček, jejich případné lokální umístění). Obnova předpokládá tyto prvky plošně rehabilitovat. Jedná se o práce, které spočívají k návratu k původnímu vzhledu budovy, zachování dochovaných původních prvků, jejich repasi a doplnění (analogické výplně). V obecném zájmu památkové péče je respektovat historicky věrohodný vzhled kulturní památky a případné další v minulosti provedené nevhodné zásahy v rámci obnovy rehabilitovat a opravu provést kvalitně, odborně kvalifikovaným způsobem, pokud možno tradiční technologií. Navržená obnova obecně negativně neohroží památkovou hodnotu objektu, ale naopak zajistí destruované prvky proti dalšímu poškození a důstojnou prezentaci památky.

Předložená projektová dokumentace výše uvedené regulativy a následné závěry ze SHP zapracovává a reflektuje. V obecném zájmu památkové péče je respektovat historicky věrohodný vzhled kulturní památky a případné další v minulosti provedené nevhodné zásahy v rámci obnovy rehabilitovat a opravu provést kvalitně, odborně kvalifikovaným způsobem, pokud možno tradiční technologií. V rámci obnovy omítek je žádoucí provést celkovou rehabilitaci a dbát na materiálovou kontinuitu použitých prvků dle výše uvedených připomínek odborné organizace. V rámci celkové obnovy fasády se jedná o práce, které spočívají v návratu k původnímu vzhledu budovy a k jeho novému využití. Prostředkem péče o zachování kulturně historických hodnot jednotlivých budov i jimi tvořeného architektonického prostředí je ochrana původních prvků tam, kde dosud existují, užívání tradičních materiálů a postupů při obnovách a respektování (neměnění) historického architektonického výrazu, což mimo jiné předpokládá náhradu dožilých původních prvků a povrchů shodnými.

Ad. 1. - 2. Vzhledem k tomu, že v dotčených interiérových prostorách (především v rámci 1. NP) nebyl proveden podrobný stratigrafický průzkum (v rámci SHP) zaměřený na případnou historickou výmalbu těchto prostor a vzhledem k charakteru objektu se dá nález předpokládat, jsou uvedeny připomínky na provedení tohoto průzkumu před zahájením prací na obnově vnitřních omítek a nátěrů. V případě, že by byla zjištěna historická výmalba, bude třeba ze strany vlastníka objektu svolat jednání za účasti pracovníků odborné organizace na úseku státní památkové péče a výkonného orgánu státní správy, na kterém bude rozhodnuto o dalším postupu prací a na základě výsledků restaurátorského průzkumu bude vydáno nové závazné stanovisko. Interiéry objektu jsou provedeny kombinací vápenných a vápenocementových omítek. Pokud nebude prokázána žádná výmalba v předmětném prostoru, navržené práce v rovině rehabilitace vnitřního interiéru jsou z pohledu odborné organizace možné a vzhledem ke stávajícímu stavu žádoucí.

³ PEŠTA, - NOVÁ – RÁKOSNÍKOVÁ. SHP. S. 63-64.

Ad. 3. Stávající betonová (zámková) dlažba chodníku v prostoru okolo budovy je zcela nežádoucí. Předložená PD předpokládá její výměnu za shodné materiálové řešení. Odborná organizace výrazně doporučuje předmětnou skladbu rehabilitovat a přímo navázat na řešení Nádražní ulice ve skladbě žulových kostek. Jedná se o tradiční materiál, jak v estetické rovině, tak technické (i s ohledem na nutnost řešení vztlínající vlhkosti ze suterénních prostor objektu), přestože se nejedná o přímo chráněný pozemek předmětné nemovité kulturní památky, jde o nedílnou součást prostředí KP a jako takový výrazně ovlivňující jeho kulturně-historické hodnoty.

Upozorňujeme na požadavek svolávání kontrolních dnů. Kontrolní dny jsou považovány za jeden ze základních mechanismů účinného dohledu všech složek státní památkové péče. Případné dílčí upřesnění prací, nebo řešení nepředvídatelných okolností při realizaci, může být uplatněno pouze v přítomnosti dotčených stran, tzn. za účasti zástupců státní památkové péče, vlastníka a zhotovitele prací.

Upozorňujeme, že stavba je situována na území s archeologickými nálezy ve smyslu § 22, odst. 2, zák. č. 20/1987 Sb., v platném znění. Při provádění jakýchkoliv zásahů do území s archeologickými nálezy (hloubení výkopů, apod.) na území Čech (bývalý okres Havlíčkův Brod) je povinností majitele (správce, uživatele) již v době záměru oznámit stavební činnost Archeologickému ústavu AV ČR, Praha, v. v. i., Oddělení památkové péče, Letenská 4, 118 01 Praha 1 a umožnit jemu nebo jiné oprávněné organizaci provedení záchranného archeologického výzkumu dle § 22., odst. 1 a 2 zákona.

Pokud budou během prací zjištěny nepředvídané archeologické nálezy mimo záchranný archeologický výzkum, je stavebník povinen neprodleně oznámit tyto nálezy příslušnému stavebnímu úřadu a orgánu státní památkové péče přímo nebo prostřednictvím obce, v jejímž územním obvodu k archeologickému nálezu došlo a učinit opatření nezbytná k tomu, aby nálezy nebyly poškozeny nebo zničeny, tzn. práce v místě nálezů přerušit – viz § 176 zákona č. 183/2006 Sb. (stavební zákon) a § 23, odst. 2 a 3 zákona č. 20/1987 Sb., v platném znění. Oznámení o archeologickém nálezů je povinen učinit nálezce nebo osoba odpovědná za památkový fond provádění prací, při nichž došlo k archeologickému nálezů, a to nejpozději druhého dne po archeologickém nálezů nebo potom, kdy se o archeologickém nálezů dozvěděl.

Veškeré změny a další doplňky oproti předloženému záměru je nutno předem odsouhlasit s orgány státní památkové péče ve smyslu zákona o státní památkové péči.

Městský úřad Světlá nad Sázavou, odbor stavebního úřadu a územního plánování, vycházel při svém rozhodování ze všech dostupných podkladů a zjištění a řídil se platnými právními předpisy a nařízeními.

Poučení :

Toto závazné stanovisko není samostatným rozhodnutím ve správním řízení, nýbrž je úkonem učiněným dotčeným orgánem pro řízení vedené stavebním úřadem. Jeho obsah lze napadnout pouze v rámci odvolání podanému proti rozhodnutí ve věci samé.

Mgr. Ryndová Jana
úředník odboru stavebního úřadu
a územního plánování

Obdrží:

Správa železniční dopravní cesty, státní organizace, IDDS: uccchjm, *v zastoupení na základě plné moci zmocněncem*: LD projekt s.r.o., IDDS: ddmxidv, Ing. Lukáš Daněk, Ph.D.

Odborná organizace: (na vědomí)

Národní památkový ústav, IDDS: 2cy8h6t